

מסורת הש"ס

[illegible]

הגהות הב"ח

[illegible]

הגהות הגר"א

בגמ' אשכחיה דכתיב אִיגְרָתָא.
י אשכחיה אינשי כתיב
אחא. ולפי קושיית גמ' לקמן
ע שהגרסא היא אשכחיה
תא כתיבי כו': [ב] רש"י
דברים. דל"כ כו'. פי' דאם
דגס אברים ופדרים דוקא
כיום אי"כ ז"ל הא העולה
דזוחים (פ"ד א) לא למעוטי
טה בלילה הא בלילה אינ
ראוין למנוח:

רבינו גרשום

[illegible]

קרבנות ציבור. יש כולם זכרים דרוֹבן עולות ועולה זכר הוא וזֶה
ציבור מצידין שלמים אלא כבשי עֲרֵמָה דזכרים הן ומטאֹת
הַיִּצִיּוֹן בִּצְהָרִיתָם. כלומר יש מהן מאותן שקבוע להן זמן שאפי' עבר
זמן חייבין להקריבם יצא כגון קרבן
העֲוִלָּה וילדֹת (וקרבנה) וקרבנות מנֹרֶע
אֵשׁ עֶבֶר שִׁמְיָי שְׁלוּ יָכוֹל לִהְיוֹת לֵאמֹר
מִן אֵלֶּל קרבנות ציבור שיש להן זמן
אֵשׁ עֶבֶר וּמִנֵּס בְּטֹל קרבֵּן כְּדַמְפֵּר
גָּמִל: **משקרב הוצא.** שאם קרב הוצא
זוֹמָמָה וְלֹא קָרְבוּ נִסְכִּים עִמּוֹ חִיבִין
לִהְיוֹת קָרְבָּנִים אֲפִי מִכָּאן וְעַד עֲשֵׂה יָמִים
בְּדַמְפֵּרָם גָּמִל: **דמי קָן גדול.** דומין
שֶׁבֶת וְעוֹמָהּ לְחֵמִי כֹה מִנְחָה מִמֶּנּוּ
הָרִי הָיָה לָךְ כִּמְנַחַת תְּמִידִין בְּשִׁלְיָה
הַתְּכַלֵּת [בְּמִנְחֹת (דף ק"ג):] פֶּרֶ

וְלֹא אֶת הַטּוֹמָאָה ^(א) הָן וְרוּחִין אֶת הַשְּׁבֵת תְּמוּרָה כּוּ׃ וּבִלְלֵא הַבְּהֵמָה קִתְּנֵי וְהָרִי וְלֹא הָיָא דְאִמֵּר הוֹלֵד עוֹשֶׂה עוֹשֶׂה תְּמוּרָה כִּי קִתְּנֵי רַבְּנָן ^(ב) בְּעִיקֵר יוֹבְחָא וּבִלְלֵא הוּא וְהָרִי עוֹלָה הָעוֹף ^(ג) דְּתִנְיָא תְּמוֹת דְּקִרְבָּן יִחִיד הִיא ^(ד) יוֹגֵקָא וְהָאִכָּא ^(ה) אִשָּׁם יִחִיד בִּיחִיד בֵּין בְּצִיבּוֹר יֵאָּר כָּל קִרְבָּנוֹת יֵשׁ בְּקִרְבָּנָא זָכֵר מִיִּיתֵי ^(ו) קִרְבָּנוֹת [בְּיוֹמָן] מִלְּמֵד שְׁכָל הַבֵּיאַן אֵינּוּ חַיִּיב בְּאַחַת הַזּוֹבְחִין ^(ז) מִנְּחַתָּהּ ^(ח) מִלְּבַד שְׁבֻתוֹת ה' ^(ט) בְּיוֹם אֵין וּבְלִילָה לֹא וּנְסִכֵּיהֶם וְלֹא כֹתֵב מִשְׁנֵי מִשּׁוֹם ^(י) דְּבִקְדָּשׁ יֵשׁ וְהַתֵּן ^(יא) אֵין לִי אֵין שְׁמִקְרִיבִין מִבּוֹא הַיָּקִירֵב בְּיוֹם ^(יב) שְׁמֵשׁ שְׁלֵקָא דַּעֲתָךְ הַשְּׁמֵשׁ ^(יג) שְׁמִתְעַבְדִּין הָעוֹלָה רִיבָה קִתְּנֵי בְּלִיקְרֵשׁ כֹּאֵן לִיקְרֵב וְהָא ^(יד) תִּנְיָא זֶה הַכֹּלֵל קִדּוּשׁ בְּלִילָה בֵּין בְּיוֹם יוֹסֵף סְמִי מִנְּחַת נִסְכֵּי דִיתִּיב וְקֹאמֵר מִשְׁמִיחֵי שְׂאִין קִרְבִּין אֵלֹא בְּיוֹם בְּיוֹם אִמֵּר אִי ^(טו) יֵשׁ יֵשׁ

[illegible][illegible]

י"ש בקרבנות פרק שני תמורה

בבב הקרב בבִּיחָה. פֿרש״ס (שׁ) שִׁילֵה שְׂמִי הַלֵּחַם (מנחתם דף ק). כגון שְׂמֵן לַמִּזְבֵּחַ וְלֹא נִרְאָה מִמֶּה קִדּוּשׁ שִׁיבִי בִּיה (ו) הֵא לִית בִּיה קִדּוּשׁ לַעֲלִימִיט! לָכֵן נִרְאָה לִזְמַן דְּלֹא מִזְבֵּין קִדּוּשׁ בְּצִילֵה אֲלֵה מִנְחַת נִסְכִּים וּמִשׁוֹ"ה יִיחָא דְלֵה מִשְׁנֵי הֵכָּה דְּלִימָח אִי אִינוּ קִרְבִּי וְשִׁילֵדֶשׁ אֲבָל קִרְבִּי לִפְסֵל דְּלִימָח

מִסְקִי הֵחַם שִׁילֵה שֵׁן שְׂמִי הַלֵּחַם (דס"ב)
דְּסִמְקִי אֲחָא דְתַנִּי וְכֹל הִקְרַב בְּצִילֵה דְלֵה מִזְבֵּין קִרְבִּי בְּצִילֵה אֲלֵה מִנְחַת נִסְכִּים בְּלִבְדּוּ וְהִיא דְמִנִּי לְמִפְרָךְ מִינֵה הֵכָּה בְּדִידִי מִדְקַתֵּינִי וְכֹל הִקְרַב בְּצִילֵה וְלֹא מִזְבֵּין דְּדִר וְהֵא אֲלֵה מִנְחַת נִסְכִּים בְּצִלְדֵּה אֲלֵה יֵן מִהֲרֵד לְפִרְזֵי חָף לְפִי מִה דְס"ד מִעִיקָרָה הֵחַם בִּפְ שְׂמִי הַלֵּחַם:

בבב אין בקרבנות הציבור
בור שאין בקרבנות
עושין תמורה ואין
ממורה קרבנות היחיד
בנקבות וקרבנות
וזכרים קרבנות היחיד

ות נסכיהם וקרבתות
ותן ולא באחריות נסכיהן אבל חייבין באחריות נסכיהן
בבנות הציבור מה שאין בקרבנות ^א יחיד שקרבנות
ואת הטומאה וקרבתות יחיד אינן דוחות לא את השבת
מאיר יהאלא חבית' כ"ג ופר של יוה"כ קרבנות היחיד
ת הטומאה ואלא שזמנו קבוע: גמ' קרבן יחיד עושה
והרי עופות ידקרבן יחיד ^א ואין עושה תמורה כי קתני
קרבן יחיד הוא ואין עושה תמורה הא מני ^א רבי יהודה
תמורה והרי תמורה עצמה דקרבן יחיד היא ואין תמורה
בעיקר ויבא קתני השתא דאתית להכי אפילו תימא
קרבן יחיד ^א וזכר אתיא נקבה לא אתיא האיכא עולת
קרבן יחיד ^א וזכר אתיא נקבה לא אתיא האיכא עולת
נרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות והרי חטאת
אתיא זכר לא אתיא האיכא ^א שיעיר נשיא דמייתי זכר
אתי נקבה לא אתי כי ^א קאמרי רבנן קרבן דשוי בין
ביחיד איתיה בצבור ליתיה ואיבעית אימא מי קתני
קתני ומאי יהוה שלמים ^א ואי בעי נקבה מייתי ואי בעי
יד חייבין באחריות [כו]: מנא ה"מ דת"ר ^א דבר ווא
כשר למספר ביומו מלמד שאם עבר היום ולא
תן יכול לא יהא חייב באחריות נסכיהם ^א ואע"פ שקרב
הם ^א בלילה מנחתם ונסכיהם למחר ר"ל אמר מהבא

צריבא דאי כתב רחמנא מלבד שבתות ה' הוה אמנא
 מר קרא ומנחתם ונסכיהם ואי כתב רחמנא מנחתם
 שבתות ה' הוה אמנא בלילה אין ביממא לא ומאי
 לילה הולך אחר היום צריבי ונסכים מי קרבי בלילה
 דברים שדרכן ליקרב בלילה כגון אברים ופדרים
 שומותעכלין והולכין כל הלילה כולו דברים שדרכן
 הלבונה ומנחת נסכים ^(א) שמעלן מבוא השמש מבוא
 אמרת דברים שדרכן ליקרב ביום גינהו אלא עם בא
 הולכין כל הלילה מנין תלמוד לומר ^(א) זאת תורת
 א ^(א) נסכים ביום אמר רמי בר חמא לא קשיא כאן
 מר ליה רבא אי מיקדש קדשי קרובי ^(א) מיקרבי
 הקרב ^(א) ביום אין קדוש אלא ביום וכל הקרב בלילה
 בין בלילה קדוש בין ביום בין בלילה אלא אמר רב
 מהא מתניתא כי סליק רב דימי אשכחיה לרב ירמיה
 רבי יהושע בן לוי ^(א) מנין לנסכים הבאים עם הובח
^(א) ולנסכים ולשלמים מה שלמים ביום אף נסכים
 שבחיה ^(א) ^(ב) דכתיב איגרתא שלחי ליה לרב יוסף
 ולא

יצא היום ציו"ט אבל בלילה לא: ואי כצב ממחשם ופסדריסם הוא אמינא.
 ולומר וכי תימנא מאי שנה דלימנא בלילה אדן צימנמא לא הא קרא סתמא
 ציוס קרבנו יאכל לא יאסמטורו ממנו עד בקר אלמנא כל הלילה קרי
 (א) דלמחר לא: אלא: יצא יצא צמ"כ (א) היא וואקרא אדן דלכתיבי קרי
 ומעבלין מן כל הלילה: אין יו אלא דצריס שדרן ליקרב בלילה גנון. דצריס
 לאחר שקיעת החמה נותנן על מלל המערכה (א) דצריס שדרן ליקרב ציוס.
 ושמע ציוס ולא בלילה אבל צריס ופדריס הוא דליתרבו (א) הכה (א)
 והם מתעבלין מחילין (א) דאם לא כן היא הטעה מאי ממעט:
 ויהא השקיעה: קידש. בלילה (א) אס ניתנא בצלי שרת קדשו דמו
 ידום ליקרב נמי קידש: סמי (א) מלחן נפסין. אלא תימני להו עס
 ניעת הזבח דמו כי זבח גופיה ואינן קרבינן אלא ציוס: דאמר רב
 (א) הייתי כותב איגרתו והייתי שולח לרב יוסף לבלל:

לא

[illegible]

ובצת לעיל. גליון: מַצְבֵּר שְׁבוּתוֹ ח' ע"י בהשמוּטוֹת בְּסוּף הַמַּסְכָּת: מַשְׁוֵׁם דְּמִקְדָּשֵׁי אֵילָה הוֹלֵךְ שְׁשִׁיזֵי הָרִיז מוֹמְקִינִי לִיה בְּיוֹם אֶבֶל לִילֵילָה אֵד הָרָא וְיוֹם מַסְתַּבֵּר טַפִּי מִקְדָּאֵרֵי דְאִי לִיכָא אֵלָא לִילֵילָה לֵא: רַש"י ד"ה חִבּוּתִי מ"ז וכו'. בְּשִׁילֵילָה הַתְּחֵלָתָּ מִפִּי לִיה שְׁרוּתָה שְׁבֹת וְטוֹמָאָה דְּבִתְּמָא וְאִפּוֹלִי שְׁבִיבֹת וְאִפִּי בְּטוֹמָאָה:

עין משפט
נר מצוה

א מיי פֿראַ מ'ל' תמורה ה'ל'
א י:י
ב מיי פֿראַ מ'ל' מעשיק'ן
הלכה נט:
ג מיי ש'ס הלכה י:
ד מיי פֿיר' מ'ל'סות ביזת
מקדש ה' י:
ה מיי פֿראַ מ'ל'סות ממד'ן
ומוקפס' ה' י:י
ו מיי פֿראַ מ'ל' ביזת מקדש
הלכה ט'ן י:
ז מיי פֿראַ מ'ל'סות תמורה
הלכה י:
ח מיי ש'ס ה'ל' טו:
ט מיי פֿראַ מ'ל'סות מעשיק'ן
הלכה ט:
י מיי פֿראַ מ'ל'סות אקור'י
מוצה ה'ל' א:
י ב מיי פֿראַ מ'ל' מעשיק'ן
הלכה טו:
י מיי ש'ס הלכה י:
ג מיי ש'ס הלכה ב:
ט מיי פֿיר' ש'ס הלכה ג:
ז מיי ש'ס הלכה ד:
ז מיי ש'ס ה'ל' ד:

תורה אור השלם

- אֶת־מִצְרַיִם אֲשֶׁר תִּקְרָא
וְהָיָה לְךָ לְעִיר־קִרְיָת־
שָׁה לְךָ בְּיוֹמָהּ וּמִנְחָה וְזָבָה
סָבִיב דָּבָר יוֹם בְּיוֹם
וְיִקְרָא כֵן לוֹ
וּמִנְחָתוֹ וְנִסְבִּיחֵי לְפָרִים
אֵילִם וְלִבְנֵי־שֵׁם בְּמִקְרָם
בְּמִדְבַר שֵׁם יֵה
מִלְכָּה שִׁבְתָּ לְךָ וּמִלְכָּה
וְתוֹחִיתִים וּמִלְכָּה כֵן לְדִרְוִים
וּלְכֹל כֵּן לְדִרְוִיתִים אֲשֶׁר
לְךָ יְהִי:
וְיִקְרָא כֵן לֵאלֹהֵי
שֵׁם יֵה אֶת אֶרֶץ וְאֵת בְּנֵיו
אֲמַר אֶת תּוֹרַת חֶלְקָהּ וְהָיָה
עֲלֶיהָ לַעֲמוּקָה לַעֲמֻזָּה
לְחִלְקָהּ עַד הַחֶקֶק וְאֵשׁ
מִנְחַת חֶקֶק רָב:
אֵלֶּה תִּשְׁעוּ לְךָ וּמִשְׁכָּנֶיךָ
וּמִגְדָּרֶיךָ וּמִבְּנֵי־הָעִיר
וּלְמִנְחָתֶיךָ
וְלְנִסְבִּיחֶיךָ:
בְּמִדְבַר שֵׁם לֵט

יִסְמָךְ רַעֲשׁ"י

הובא בעמוד הקודם

שינויי נוסחאות

[illegible]

קריגטונג ⁽¹⁾ [קריג] ובר של ⁽²⁾ [שום] קריגטונג ⁽³⁾ הומן ⁽⁴⁾ אומן ⁽⁵⁾ [און] ⁽⁶⁾ [און] לייטע ⁽⁷⁾ במיאי ⁽⁸⁾ [און] ⁽⁹⁾ [און] יצ'ק ⁽¹⁰⁾ און שלמה ⁽¹¹⁾ בנבור ⁽¹²⁾ אלא ⁽¹³⁾ קריגטונג ⁽¹⁴⁾ [און] [און] אסא ⁽¹⁵⁾ הקראו ⁽¹⁶⁾ אומן ⁽¹⁷⁾ מקרא ⁽¹⁸⁾ קריג ⁽¹⁹⁾ הדקריב ⁽²⁰⁾ [און] ⁽²¹⁾ [און] מוסקריב ⁽²²⁾ נאנדע ⁽²³⁾ [און] ⁽²⁴⁾ [און] נאנדע ⁽²⁵⁾ שיקרונג ⁽²⁶⁾ מוסק ⁽²⁷⁾ [און] דלמר ⁽²⁸⁾ עשוי ⁽²⁹⁾ [און] [און] וואס ⁽³⁰⁾ בפרשט ⁽³¹⁾ אומן ⁽³²⁾ כתוב ⁽³³⁾ בנבור ⁽³⁴⁾ מנאחם ⁽³⁵⁾ ספרים ⁽³⁶⁾ לפירם ⁽³⁷⁾ וגו' ⁽³⁸⁾ לומר ⁽³⁹⁾ מן ⁽⁴⁰⁾ קריג ⁽⁴¹⁾ ונסכסיה ⁽⁴²⁾ אפילו ⁽⁴³⁾ [און] ⁽⁴⁴⁾ [און] ומופע ⁽⁴⁵⁾ דרישק ⁽⁴⁶⁾ [און] ⁽⁴⁷⁾ [און] נאמט ⁽⁴⁸⁾ דרישק ⁽⁴⁹⁾ מומים ⁽⁵⁰⁾ [און] ⁽⁵¹⁾ [און] אלא ⁽⁵²⁾ השבט ⁽⁵³⁾ און ⁽⁵⁴⁾ [און] ⁽⁵⁵⁾ [און] ביוס ⁽⁵⁶⁾ לייטע ⁽⁵⁷⁾ און ⁽⁵⁸⁾ מיט ⁽⁵⁹⁾ און ⁽⁶⁰⁾ נאחם ⁽⁶¹⁾ [און] ⁽⁶²⁾ [און] יצ'ק ⁽⁶³⁾ און ⁽⁶⁴⁾ קריג ⁽⁶⁵⁾ הנסא ⁽⁶⁶⁾ דאמא ⁽⁶⁷⁾ ון ⁽⁶⁸⁾ מים ⁽⁶⁹⁾ [און] ⁽⁷⁰⁾ [און] קמל ⁽⁷¹⁾ און ⁽⁷²⁾ [און] מוסעל ⁽⁷³⁾ ווארבעל ⁽⁷⁴⁾ [און] ⁽⁷⁵⁾ [און] מאל ⁽⁷⁶⁾ המערק ⁽⁷⁷⁾ וקא ⁽⁷⁸⁾ קוקטיון ⁽⁷⁹⁾ על ⁽⁸⁰⁾ המערק ⁽⁸¹⁾ וון ⁽⁸²⁾ מוסעלן ⁽⁸³⁾ מאליון ⁽⁸⁴⁾ הס' ⁽⁸⁵⁾ וואס' ⁽⁸⁶⁾ ופיר ⁽⁸⁷⁾ מנא ⁽⁸⁸⁾ השמ ⁽⁸⁹⁾ ס' ⁽⁹⁰⁾ אלא ⁽⁹¹⁾ אמר ⁽⁹²⁾ דנרס ⁽⁹³⁾ שדרכ ⁽⁹⁴⁾ ליקר ⁽⁹⁵⁾ ביוס ⁽⁹⁶⁾ אלא ⁽⁹⁷⁾ קרבן ⁽⁹⁸⁾ נליל ⁽⁹⁹⁾ און ⁽¹⁰⁰⁾ מנא ⁽¹⁰¹⁾ השמ ⁽¹⁰²⁾ אלא ⁽¹⁰³⁾ און ⁽¹⁰⁴⁾ אטול ⁽¹⁰⁵⁾ חמ ⁽¹⁰⁶⁾ ממוט ⁽¹⁰⁷⁾ הס' ⁽¹⁰⁸⁾ וואס' ⁽¹⁰⁹⁾ ס' ⁽¹¹⁰⁾ אלא ⁽¹¹¹⁾ [און] המערק ⁽¹¹²⁾ דאמא ⁽¹¹³⁾ קוקט ⁽¹¹⁴⁾ הממ ⁽¹¹⁵⁾ און ⁽¹¹⁶⁾ מילט ⁽¹¹⁷⁾ וואס ⁽¹¹⁸⁾ און ⁽¹¹⁹⁾ אפס ⁽¹²⁰⁾ ליל ⁽¹²¹⁾ אלא ⁽¹²²⁾ וואס ⁽¹²³⁾ שיקע ⁽¹²⁴⁾ הממ ⁽¹²⁵⁾ דערס ⁽¹²⁶⁾ על ⁽¹²⁷⁾ המערק ⁽¹²⁸⁾ ומוסעלן ⁽¹²⁹⁾ וואס ⁽¹³⁰⁾ על ⁽¹³¹⁾ הלל ⁽¹³²⁾ ס' ⁽¹³³⁾ מילט ⁽¹³⁴⁾ [און] מנא ⁽¹³⁵⁾ נליל ⁽¹³⁶⁾ נאחם ⁽¹³⁷⁾ [און] ⁽¹³⁸⁾ [און] מאל ⁽¹³⁹⁾ קרא ⁽¹⁴⁰⁾ מיני ⁽¹⁴¹⁾ שמקריבן ⁽¹⁴²⁾ אלא ⁽¹⁴³⁾ ע מנא ⁽¹⁴⁴⁾ השמ ⁽¹⁴⁵⁾ וקא ⁽¹⁴⁶⁾ פיר ⁽¹⁴⁷⁾ מנא ⁽¹⁴⁸⁾ השמ ⁽¹⁴⁹⁾ ואמרת ⁽¹⁵⁰⁾ דרכ ⁽¹⁵¹⁾ ליקר ⁽¹⁵²⁾ ביוס ⁽¹⁵³⁾ אלא ⁽¹⁵⁴⁾ ס' ⁽¹⁵⁵⁾ השמ ⁽¹⁵⁶⁾ קוט ⁽¹⁵⁷⁾ שיקע ⁽¹⁵⁸⁾ הממ ⁽¹⁵⁹⁾ ומוקיר ⁽¹⁶⁰⁾ על ⁽¹⁶¹⁾ המערק ⁽¹⁶²⁾ און ⁽¹⁶³⁾ מוסעלן ⁽¹⁶⁴⁾ מאליון ⁽¹⁶⁵⁾ על ⁽¹⁶⁶⁾ הליל ⁽¹⁶⁷⁾ הס' ⁽¹⁶⁸⁾ וואס' ⁽¹⁶⁹⁾ וואס ⁽¹⁷⁰⁾ העויל ⁽¹⁷¹⁾ וואס ⁽¹⁷²⁾ המעל ⁽¹⁷³⁾ על ⁽¹⁷⁴⁾ הליל ⁽¹⁷⁵⁾ דרכ ⁽¹⁷⁶⁾ און ⁽¹⁷⁷⁾ ובינו ⁽¹⁷⁸⁾ און ⁽¹⁷⁹⁾ קוט ⁽¹⁸⁰⁾ על ⁽¹⁸¹⁾ הליל ⁽¹⁸²⁾ דאמ' ⁽¹⁸³⁾ און ⁽¹⁸⁴⁾ העויל ⁽¹⁸⁵⁾ מנא ⁽¹⁸⁶⁾ ממוט.

שיטה מקובצת

וְשֵׁנִי הָיוּ מִקֻּמְיָן לַיּוֹם אֲבָל בְּלִילָה אֶחָד יוֹם מִסְבָּח טַיִם מִדְּרָגְמָר דָּאִי לִיכָא אֲלָא מְלִבְד שְׁבָתוֹ ה' הָיִיתָ בִּימָמָא אִין
וְרִשִׁי לֹא: ר"ח חֲבִיתִי כ"ג וְכו' בְּשִׁילָה וְחִבְלָתָא מִסְבָּח לֵיה שְׂרֻחָה שְׁבָת וְטוֹמָא דְבְתִמִּיד כְּחִיב בְּמוֹעֲדוֹ וְאִמְרִין בְּמוֹעֲדוֹ
וְאִפִּילוֹ בְּשַׁבָּת וְאִפִּי בְּטוֹמָא: